

Verlag

Provincie Utrecht

We-Energy Game

Eemnes
22.01.2019

We-Energy
Game

PROVINCIE :: UTRECHT

Hanzehogeschool
Groningen
University of Applied Sciences

Introductie

De energietransitie is de grootste politieke en maatschappelijke uitdaging van ons tijdperk, maar nog niet alle politici, bestuurders, bedrijven en inwoners zijn doordrongen van dit feit. Gemeenten zijn al goed op weg om hun opgave in kaart te brengen en acties uit te voeren om mee te gaan in de transitie, maar er kunnen nog meer en betere stappen gezet worden. In dit rapport zijn de resultaten van het gespeelde spel te vinden.

Provincie Utrecht

De provincie Utrecht kent u als het hart van Nederland, centrum van verkeer, vervoer, bedrijvigheid en cultuur. Maar als provincie is het ook een veelzijdige organisatie met een politiek bestuur en ruim 700 ambtenaren die zich iedere dag inzetten voor een gezond milieu, een goed onderhouden wegennet, natuurbehoud, toereikende gezondheidszorg, een veelzijdig cultuuraanbod en een vitaal bedrijfsleven. De provincie vormt de bestuurlijke schakel tussen de rijksoverheid en de gemeenten in de provincie en heeft daarmee belangrijke taken op het gebied van coördinatie, planning en visie.

Eemnes

Het spel wordt aan twee tafels gespeeld met raadsleden in het kader van de regionale energiestrategie (RES). Op verzoek is er deze keer een hogere energieproductie nodig omdat de gemeente ook warmtepompen en elektrisch rijden mee wil nemen in haar energieopgave. Tijdens het spelen wordt er geluisterd naar de gesprekken tussen de deelnemers en gekeken hoe zij omgaan met de verschillende rollen en belangen van actoren in de energietransitie. Met name de discussies die ontstaan tijdens het aanwijzen van locaties voor windmolens of zonneparken en over de haalbaarheid van de energietransitie zijn interessant.

We-Energy Game

De We-Energy Game is een Serious Game die de discussie over de energietransitie opgang brengt en bewustwording bij de spelers creëert over de opgave van de energietransitie. Dit door het plaatsen van duurzame energiebronnen op een kaart van de betreffende lokale dorp of stad. De spelers kunnen de volgende rollen vertegenwoordigen: Mensen, Planeet, Winst, Balans, Wetgeving en Productie. Het spelen van de duurzame energiebronnen heeft effect op de score van iedere rol, door samen te werken moet er een totaal hoeveelheid punten worden behaald.

Resultaten Discussie

Het spel start met een ronde waarin iedereen eerst individueel speelt en alleen kijkt naar het initiëren van lokale energie-initiatieven die het meeste voordeel voor hun eigen rol oplevert. De spelers leren zo hun rol kennen en maken kennis met dynamiek van het spel. We beginnen met het energieneutraal maken van Eemnes en er wordt al snel ontdekt dat het op deze manier lastig is om gelijk op te trekken en iedereen tevreden te houden.

Eemnes heeft nu te weinig daken om zonnepanelen op te leggen om op die manier aan de energievraag te voldoen. Er wordt gekscherend opgemerkt dat de gemeente dan maar wat extra bouwvergunningen af moeten geven zodat die daken er alsnog komen. Er wordt verder gepraat over de noodzaak om dan toch maar windmolens in de polder toe te staan. Dit is nu een beschermd weidelandschap en vogelreservaat. Als die windmolens er moeten komen, dan maar tegen de snelweg aan. De polder moet leeg blijven. Zonnevelden worden gezien als een ongewenste optie. Ze nemen veel ruimte in en de energieopbrengst is lager dan bij grote windmolens.

Spelenderwijs wordt ook de haalbaarheid van de energietransitie besproken. Het lukt nog wel om aan de huidige elektriciteitsvraag voor de huishoudens te voldoen maar er wordt dan nog geen rekening gehouden met de warmtetransitie. Er is extra elektriciteit nodig als we niet langer aardgas gebruiken voor warmteproductie. En als we ook nog eens overstappen op elektrisch vervoer, dan wordt de elektriciteitsvraag in de toekomst nog hoger. We merken voor het eerst dat spelers wat beginnen te twifelen over de mogelijkheid om alle benodigde energie uit duurzame bronnen te halen en de vraag komt op of we dit nu al wel moeten willen.

Hardlopers zijn doodlopers. Kunnen we niet beter de status quo handhaven en nu niets ingrijpends doen terwijl we wachten op nieuwe en betere technologieën? Wat nu niet haalbaar is, is dat misschien over tien jaar wel. Er wordt gezegd dat we wel realistisch moeten blijven en energieneutraal in 2030 is dat niet. Maar, er wordt tegelijkertijd ook besproken dat we nu keuzes moeten maken. Als we deadlines en doelstellingen oprekken, gebeurt er niets meer. Eemnes is optimistisch en vertrouwt in innovatie maar gaat nu ook al wel aan de slag met de energietransitie.

Hierbij moet nog wel de kanttekening worden geplaatst dat niet alle regio's binnen de RES gelijk zijn. De regio's hebben verschillende oppervlakten en verschillen ook in landgebruik. Er zijn regio's met meer en minder bebouwd gebied en met meer en minder vrij beschikbaar areaal. Bijdragen aan de energietransitie moet naar kunnen en evenredig met de karakteristieken van de regio. Niet elke regio zou een gelijk doel moeten hebben.

Uitdagingen

Er wordt tijdens de plenaire discussie na afloop van het spel besproken dat het behoud van de landschappelijke waarde een uitdaging kan gaan vormen. Het Eemland is een open weidegebied en dit moet het blijven. Een andere uitdaging is de regie, wie gaat die nemen? De regio's zelf? Dit zou de provincie misschien moeten doen om te voorkomen dat elke regio er strategisch voor kiest om nog niet te hard te gaan lopen en hun eigen uitdagingen over de schutting bij een andere regio gooien. Iedereen kijkt toch al snel naar zijn eigen gebied en er is juist een integrale aanpak nodig.

Er kan verder nog veel winst worden behaald door efficiënter om te gaan met energie. Gedrag speelt hierbij een grote rol. Op de korte termijn zouden er dan al direct grote stappen kunnen worden gezet maar hoe help je mensen hierbij? Een andere uitdaging is, hoe weten we nou dat onze duurzame technologieën ook echt duurzaam zijn? Wat is de duurzaamheid van de productie van een zonnepaneel? Wat zit daar nou eigenlijk in en waar komt dat vandaan? Dat geldt ook voor een windmolen. Duurzaamheid is niet alleen energetisch. Het gaat om veel meer. Hier zou ook meer informatie over moeten komen zodat we dit mee kunnen nemen in onze besluitvorming.

Uitkomsten & Ondersteuning

Eemnes

Uit de discussie kwam een top 3 uitdagingen naar voren die hieronder te zien zijn. De We-Energy Game werkt samen met diverse projecten om u te ondersteunen bij deze uitdagingen. Per uitdaging vindt u deze projecten die u kunnen helpen met de energietransitie. Alle projecten, inclusief de We-Energy Game, zijn onderdeel van het lectoraat Communication, Behaviour and the Sustainable Society van de Hanzehogeschool.

Efficiëntie

Bedrijfkracht

CO2-uitstoot verminderen door de samenleving te verduurzamen.

Speur de Energieslurper

Aan de slag met een energiestekker en vind de energieslurper in uw huis.

Check je warmte lek

Met behulp van de warmtebeeldcamera worden warmtelekken binnens- en buitenshuis vastgesteld.

Samenwerking

We-Energy Game

Regiosessie zorgt voor nieuwe inzichten en gezamenlijke ideeën.

Innovatie

Masterclasses

Intensieve en leerzame lessen over actuele problematiek.

We-Energy Tool

Het vervolg van de We-Energy Game. Aan de slag met werkelijke gegevens in eigen omgeving.

Meer weten? Kijk op de website of neem contact op!

we-energy.eu/projecten

m.przybyla@pl.hanze.nl